

U Zagrebu 12. siječnja 2024.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Povodom medijskih natpisa po pitanju izrade prijedloga nove Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, smatramo nužnim putem medija iznijeti činjenice na koje ukazujemo godinama.

Primaljstvo se nalazi na margini po mnogočemu već dugi niz godina, no ovdje bismo se osvrnuli na trenutno aktualnu tematiku. Naime, trenutno važećom Uredbom se ne propisuju ni radna mjesta ni koeficijenti primalja u zdravstvenim ustanovama, a prema neslužbenom prijedlogu nove Uredbe, ona ne čini iznimku te ne spominje primalje niti jednom riječi što čini izuzetno velik problem u praksi, obzirom da zdravstvene ustanove ne postupaju na jednak način prema svim zdravstvenim djelatnicima. Primalje koje rade na vodećim pozicijama unutar zdravstvenog sustava, ne mogu se kandidirati za radna mjesta na isti način kao npr. medicinske sestre obzirom da se magisterij primaljstva ne prepoznaje.

Unatoč tome što je magistra primaljstva definirana Zakonom o primaljstvu, ista nije dodana u prijedlog Uredbe, a kako vidimo i druge struke imaju sličan problem.

U svrhu kratkog istraživanja položaja magistri primaljstva u zdravstvenim ustanovama obratili smo se kliničkim bolničkim centrima u RH s upitom koliko je magistri sestrinstva i magistri primaljstva zaposleno u pojedinoj ustanovi, na kojim su radnim mjestima zaposlene te koji im je koeficijent složenosti posla priznat. Prema odgovorima dotičnih zaključuje se da u upitanim ustanovama radi 7 magistri primaljstva, i to sve na radnim mjestima prvostupnica primaljstva iz razloga što predmetnom Uredbom nisu predviđena radna mjesta i koeficijenti magistra primaljstva.

Prema projekcijama Komore, kroz 10 godina oko 993 primalje, što čini više od trećine našeg članstva, ostvaruje uvjete za mirovinu te se time nameće pitanje tko će pružati primaljsku skrb za 10 godina. Žene u RH žude za adekvatnom primaljskom skrbi u trudnoći i porođaju, za trudničkim tečajevima te educiranom podrškom prilikom dojenja, a primaljstvo je struka na rubu izumiranja.

U planu je treća generacija izvođenja studija Sveučilišnog diplomskog studija Primaljstva, te se planiraju i diplomski studiji u Splitu i Zagrebu, međutim Ministarstvo zdravstva primalje uporno ne prepoznaje iako smo jedna od reguliranih profesija. Po pitanju toga smo podnijeli i pritužbu Europskoj komisiji.

Ministarstvo zdravstva ne tretira zdravstvene djelatnike na jednak način. Počevši od toga da u Ministarstvu postoji savjetnica za sestrinstvo, ali ne i za primaljstvo.

Dopise ove tematike šaljemo nadležnom ministarstvu i sindikatima već u nekoliko navrata, ali povratne informacije nisu obećavajuće.

Našeg ministra očigledno nije briga za natalitet i činjenicu da primalje nestaju iz našeg sustava, zahvaljujući lošoj politici prema istima.

Zanemarivanje primaljstva nije novina, to je sada praksa već duži period. Primalje koje rade u rađaonama nemaju adekvatan koeficijent i dodatak, iako je u rađaoni ponekad potreban intenzivan nadzor nad majkom i budućim djetetom, a novi prijedlog nastavlja s istom i lošom praksom. Trebaju li primalje u tom slučaju kada "zagusti" i kada je potrebna dodatna intenzivna skrb za roditelju jednostavno reći da one nisu plaćene

za takvu vrstu poslova jer Ministar to nije omogućio? Do kada će Vlada i Ministarstvo ignorirati zdravstvene struke?

Evidentan je značajan pad broja primalja koje napuštaju struku. Neusklađenost između rada i primanja ne samo da demotivira postojeće primalje, već odvraća i potencijalne nove primalje. Ovo je svakako alarmantno budući da upućuje na potencijalni kolaps primaljske skrbi u Hrvatskoj.

Nadamo se da će naš apel da se hitno djeluje kako bi se očuvala primaljska skrb u Hrvatskoj odjeknuti jer ovo više nije samo pitanje struke; ovo je pitanje zdravlja žena i budućnosti generacija koje dolaze.